

Juridinė komisija prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos
IMO EKSPERTIZĖS MOKSLINIO TYRIMO INSTITUTAS
 Юридическая комиссия при Совете Министров Литовской ССР
ИМО - ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ СУДЕБНОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ

EKSPERTIZĖS AKTAS Nr. 499
AKT ЭКСПЕРТИЗЫ

Surašytas 1970 m. liepos 6 mén. d.
 Составлен г. мес. д.

baudžiamojе byloje Nr. 300

1970 m. liepos mén. 6 d. Lietuvos TSR Teismo ekspertizės mokslinio tyrimo institute iš Valstybės saugumo komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos su Tardymo skyriaus ypatingai svarbių bylų vyr. tardytojo majoro Kažio 1970 m. liepos mén. 6 d. nutarimu rašysenos ekspertizei atlikti gauta:

laiškas, prasidedantis žodžiais: "Gerbemas Tautieti! Visu pirmiausiai atleiski man..." ir užbaigtas žodžiais: "... Tas kuris antrašas yra ant voko užrašytas neteisingas", su voku, adresuotas A.Šmigelskiui, gyvenančiam Kanadoje.

Ekspertui išspręsti pateiktas klausimas:

Ar laiško, prasidedančio žodžiais: "Gerbemas Tautieti! Visu pirmiausiai atleiski man..." ir užbaigto žodžiais: "... Tas kuris antrašas yra ant voko užrašytas neteisingas", rankraštinių teksta ir adresą ant šio laiško voko paraše pil.Bajoras Napalys, Romo s., ar kitas asmuo?

Palyginimui pateikti Bajoro Napalio, Romo s. laisvi rašysenos pavyzdžiai - 1970.IV.2 pasiaiškinimas Nemunėlio tarybinio ūkio Liaudies Kontrolės grupės pirmininkui ir 1970.VI.24 pasiaiškinimas Nemunėlio tarybinio ūkio direktoriui.

Susipažinus su ekspertizei pateikta medžiaga tiriamasis laiškas su voku atžymėti štampo "TEMPI" atspaudais, o Bajoro NJ

rašysenos pavyzdžiai - štampo "PAVYZDYS" atspaudais.

Ekspertizę atliko vyr. mokslinė bendradarbi-vyr.ekspertė, einanti Rašysenos tyrimų skyriaus vedėjos pareigas Ignatjeva Jadvyga, Juozo d., turinti aukštąjį juridinių ir specialūjį išsilavinimą rašysenos tyrimų srityje. Ekspertė dėl atsakomybės pagal LTSR BPK 88 str. ir dėl baudžiamosios atsakomybės pagal LTSR BK 190 str. įspėta:

T Y R I M A S

Pristatytas tyrimui jau minėtas laiškas, adresuotas A.Šmigelskiui yra parašytas trijuose mokyklinio popieriaus lapuose, suliniuotuose tipografiniu būdu, langučiais. Per lapų vidurių yra skersinio sulenkimo žymės. Vokas yra standartinis, avio. Kairėje jo pusėje yra piešinys ir užrašai "Un-62. Naroczny Express". Dešinėje pusėje siuntėjo ir gavėjo adresai, viršutinėje dalyje trys pašto ženklai ir 1970.I.23 Suvainiškių pašto antspaudo atspaudas. Laiško ir adreso ant voko rankraštiniai tekstai yra parašyti mėlynu rašalu.

Tiriameji rankraštiniai tekstai yra parašyti vidutinio išlavinimo rašysena, vidutine judesių koordinacija, vidutiniu rašymo tempu. Rašysena konstrukciniu atžvilgiu paprasta, išskaitoma. Raidžių dydis pagrindinai mažas, o gavėjo adresas ant voko ir atskiri žodžiai laiške parašyti vidutinio dydžio raidėmis. Nuolinkis - dešininis, išėgis ir raidžių rišumas - vidutiniai.

Tiriame laiške yra rašybos ir skyrybos klaidų, o taip pat tarmybų, tačiau šiuos rašto kalbos požymius pilnai panaujoti palyginamame tyime ir įjungti juos į identifikacinię

visumą nėra galimybių, nes pateikti pavyzdžiai skiriasi savo apimtimi bei paskirtimi.

Lyginant tiriamuosius rankraštinius tekstus laiške ir adrese ant voko tarpusavyje, o taip pat su Bajoro N.R. rašysenos pavyzdžiais buvo nustatyti sutapimai aukščiau išvardintų bendrų požymių, išskyrus rišlumą, o taip pat specialiųjų rašysenos požymių, kurių tarpe būdingesni sekantieji:

- raidžių: "D", "N", "T" bendra konfigūracija;
- jadesio pradžios taško vieta raidėse: "V", "m", "n" eilutės linijos atžvilgiu - žemai;
- jadesio pradžios ir pabaigos taškų tarpusavio išsidėstymas raidžių: "a", "o", "g" ovalinėse dalyse - kairėse pusėse;
- jadesio pradžios forma raidėse: "i", "j" - su pradieniais štrichais, "r", "s", "ž" - kilpinė;
- jadesio pabaigos forma, atliekant raidę "v" - kairiasukiu lanku, skaitmenį "2" - dešiniasukiu lanku, raidžių: "B", "p" tiesiaeigius vertikaliuosius elementus - kairiasukiu lankeliu;
- jadesio forma, atliekant vertikalius raidžių: "l", "t" elementus - nežymiai įgaubtu jadesiu;
- jadesio krypties atliekant skaitmens "2" pradžią - kairiasukiu jadesiu;
- sujungimo rūšis, jungiant raidės "m" antrą ir trečią elementus tarpusavyje (variante) - intervalinė;
- raidės "a" vertikalaus elemento santykinis dydis (variante) - mažas ovalinio elemento atžvilgiu;
- skaitmens "7" horizontalaus elemento išsidėstymas eilutės linijos atžvilgiu - nusileidžiantis.

Išvardintų bendrų ir specialių požymių sutapimai yra esminiai, pastoviai pasikartoja tiek tiriamuose tekstuose, tiek

palyginimui pateiktuose Bajoro N.R. rašysenos pavyzdžiuose ir sudaro individualią judesių įgūdžių visumą, būdingą vieno asmens rašysenai. Ši pastovi bendrų ir specialių požymių visuma yra pakankamu pagrindu išvadai, kad laiško ir adreso ant voko rankraštinius tekstus parašė Bajoras Napalys, Romo s.

Bė sutampančių požymių buvo nustatytais rišlumo skirtumas, t.y. tiriamieji tekstai yra parašyti rišliai, o palyginimui pateiki pavyzdžiai nerišliai. Be to, buvo nustatytais judesio pradžios formos skirtumas (variante) raidėse: "a", "o", "g", "p" (tiriamuose tekstuose su pradiniu štrichu, o pavyzdžiuose be jo) Minėti skirtumai nėra esminiai ir juos galima būtų paaiškinti tuo, kad atlikėjas laišką ir adresą ant voko rašė išprasta rašysena (rišliai), o pavyzdžius - priešingai, nerišliai, t.y. ar sąmoningai mažindamas rašysenos rišlumą, ar turėjo įtakos kiti įvairūs vidiniai bei išoriniai faktoriai, kurie turėjo reikšmės ir atsiliepė į rašymo procesą. Specialiųjų požymių skirtumą, (vienas iš) kurių buvo aukščiau paminėtas, galima paaiškinti ta aplinkybe, kad pateiktuose Bajoro N.R. rašysenos pavyzdžiuose neatsispindėjo visi jo rašysenos atskirų raidžių variantai, kadaangi pateiktų palyginimui pavyzdžių kiekis savo apimtimi yra maždaug 10 kartų mažesnis, negu tiriamujų tekstu apimtis. Tačiau visa tai neatsiliepia išvadai, kad laiško ir adreso ant voko rankraštinius tekstus parašė Bajoras Napalys, Romo s.

I S V A D A

Laišką, prasidedanti žodžiais: "Gerbemas Tautieti! Visu pirmiausiai atleiski man..." ir užbaigtą žodžiais: "...Tas kuris antrašas yra ant voko užrašytas neteisingas" ir adresą ant šio laiško voko parašė pil.Bajoras Napalys, Romo s.

RASYSENOS TYRYS
SKYRIAUS VEDEJAS (J.IGNATJEVA)